

Saldūdeņu biotopu apsaimniekošanas plāni – solis ceļā uz Biotopu direktīvas un Ūdens struktūrdirektīvas harmonizāciju

Lauma Vizule – Kahovska

Saldūdeņu biotopu eksperts

04/12/2024

ES nozīmes īpaši aizsargājamo saldūdeņu biotopu veidi

3130 Ezeri ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām

3140 Ezeri ar mieturaļģu augāju

3150 Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju

3160 Distrofi ezeri

3190* Karsta kritenes

3260 Upju straujteses un dabiski upju posmi

3270 Dūņaini upju krasti ar slāpekli mīlošu viengadīgu pioniersugu augāju

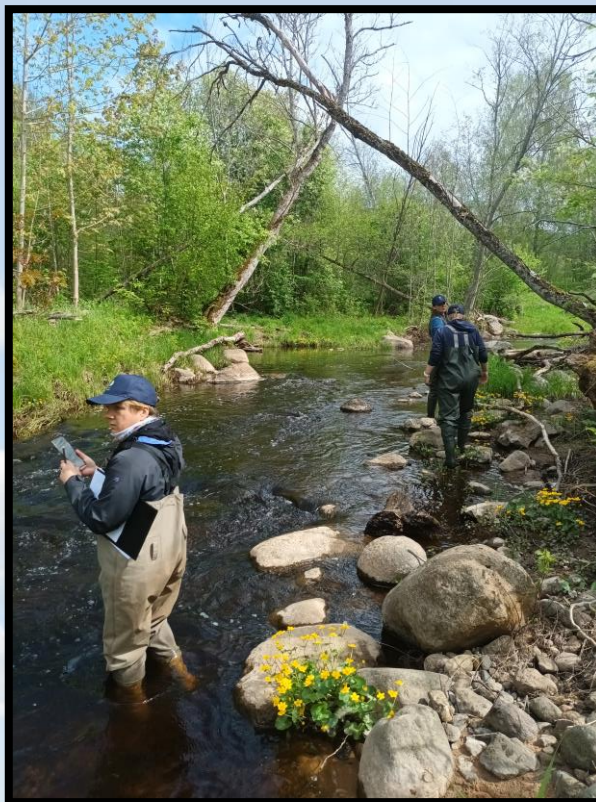
Saldūdeņi – pavisam cita pasaule

Mazāks skaits poligonu. Konkrēts objekts – upe vai ezers

Dalījums pa objektiem, nevis hektāros

Upēm – anketas attiecināšana

Apsekošanas veids un sarežģītība

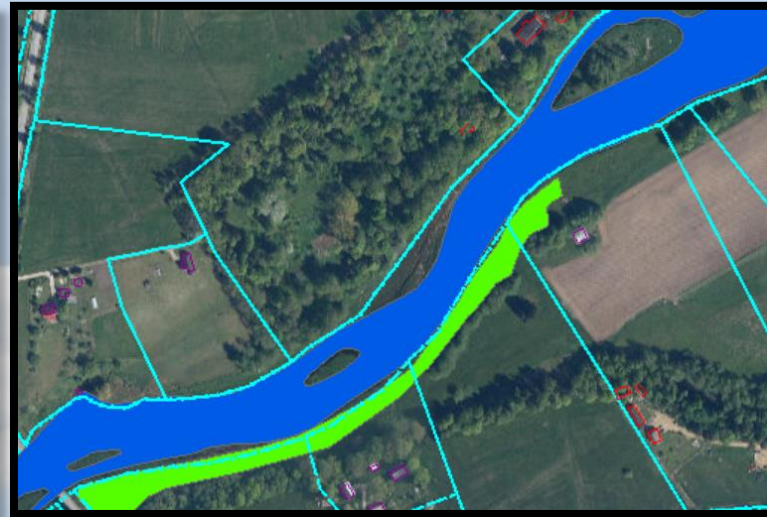
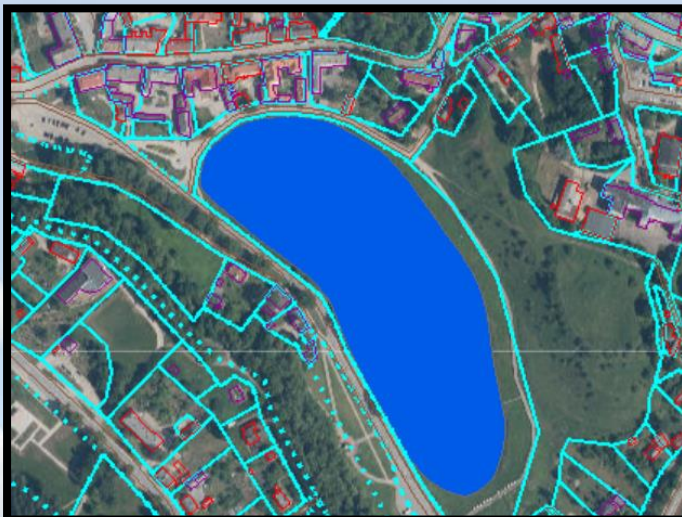

Saldūdeņi – pavisam cita pasaule

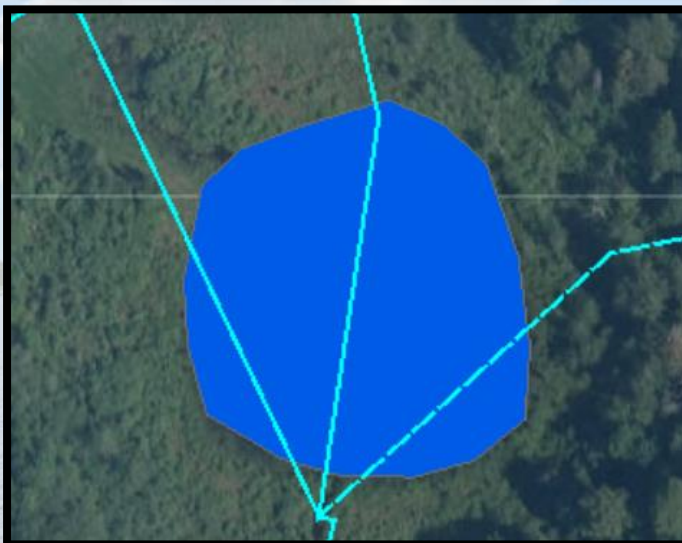
Īpašumtiesības – viens objekts var piederēt vairākiem īpašniekiem.

Kā sabalansēt apsaimniekošanu?

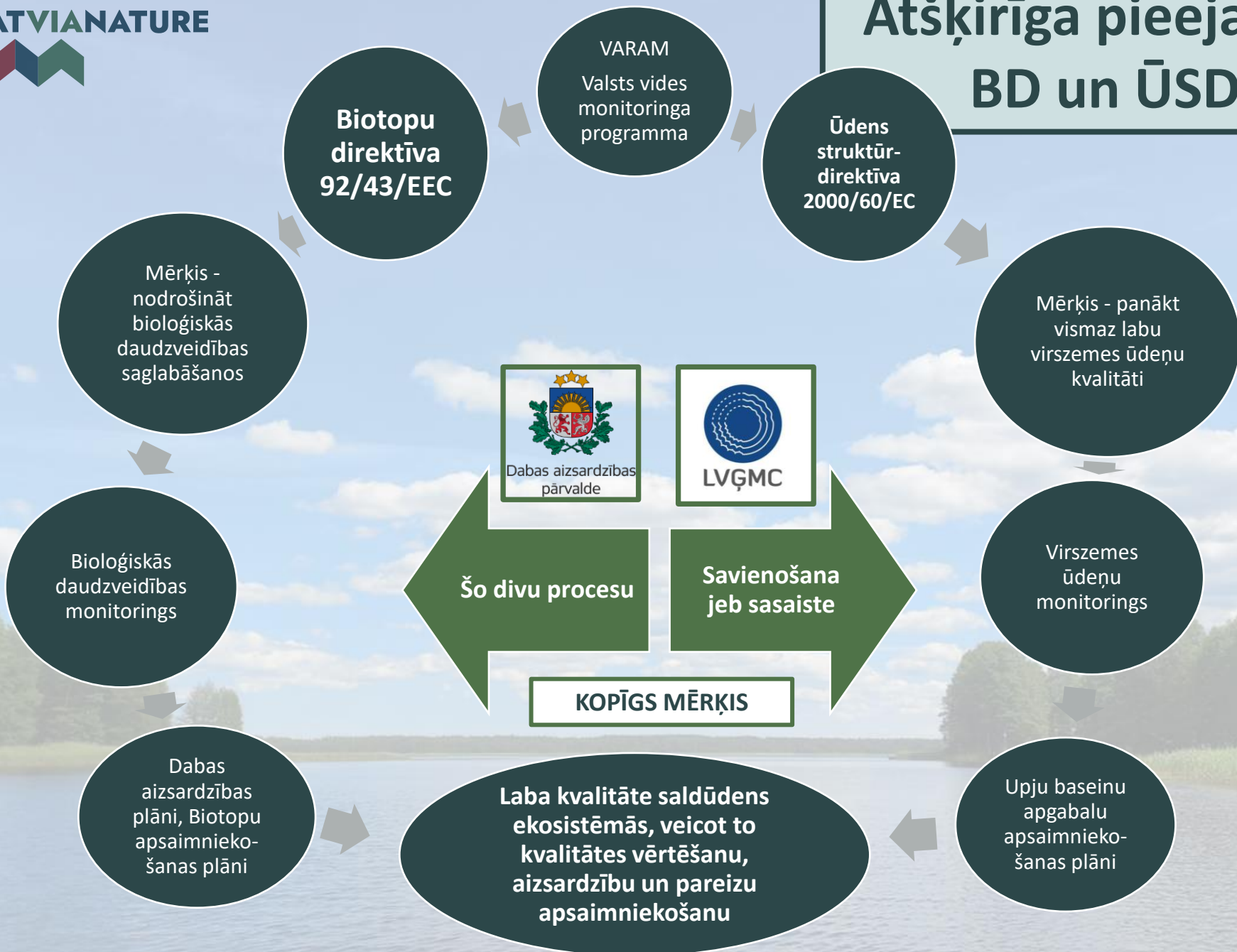

Ietekmes un apsaimniekošana – vēl sarežģītāk, jo sateces baseina līmenī.

Kā risināt apsaimniekošanu?

Atšķirīga pieeja BAP izstrādē - BD un ŪSD harmonizācija

BD un ŪSD pārklāšanās

- ES nozīmes biotopu poligoni
- Upju un ezeru ūdensobjekti

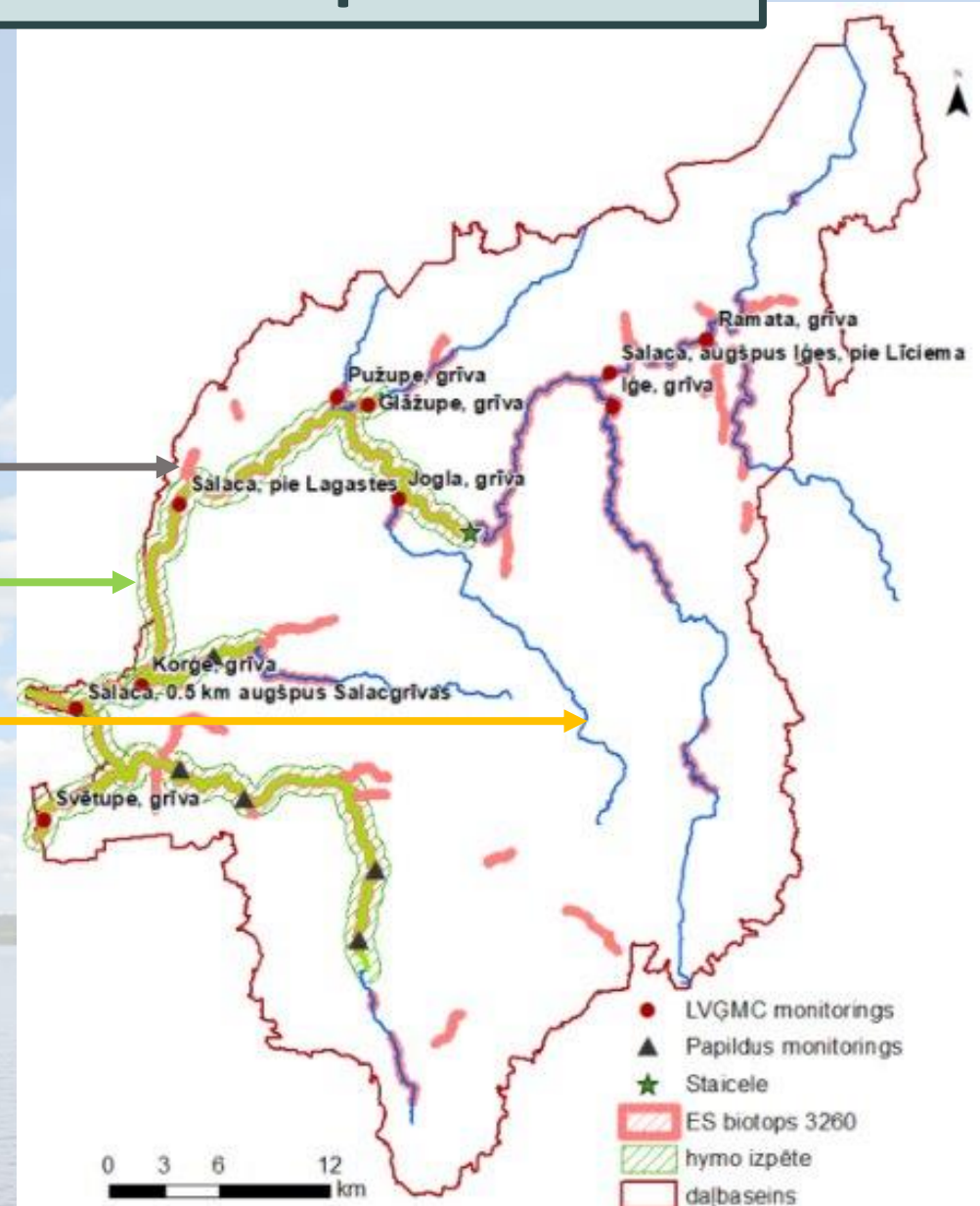
Nelielas upes – ir ES nozīmes biotops, bet nav ŪO, piemēram, Melnupe.

Pārveidotas upes, kas neatbilst ES nozīmes biotopam, bet ir ŪO, piemēram, Jogla

Dabiskas upes, kas atbilst gan ES nozīmes biotopam, gan ŪO, piemēram, Salaca.

BD un ŪSD pārklāšanās

Biotopu direktīva

Ūdens struktūr-direktīva

Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni un Biotopu apsaimniekošanas plāni - savstarpēji integrēti dokumenti

Vienota monitoringa anketa un monitoringa vietas

Ieguvumi: Efektīvāka resursu pārvaldība un dažādu sektoru integrācija. Īstenota PAF noteiktā prasība. Izpildītas EK rekomendācijas. Uzlabota datu kvalitāte. Izmantojami un savstarpēji salīdzināmi dati gan ŪSD, gan BD ziņojumiem. Saskaņoti apsaimniekošanas pasākumi

Upe un tās kvalitātes problēmas ir vienas un tās pašas, neatkarīgi no kuras direktīvas skatu punkta tiek vērtēts

Atbilstoši apsaimniekošanas pasākumi ŪSD ietvaros sniedz ieguvumu arī BD mērķu sasniegšanā un pretēji

Biotopeu apsaimniekošanas plāni saldūdeņiem

Tekoši saldūdeņi

3260 Upju straujteses un dabiski upju posmi

3270 Dūņaini upju krasti ar slāpekli mīlošu viengadīgu pioniersugu augāju *kā upju struktūra

Stāvoši saldūdeņi

3130 Ezeri ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām
3140 Ezeri ar mieturalģu augāju
3150 Eitrofi ezeri ar ieģrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju
3190 Karsta kriterenes *tikai ar saldūdeņu anketām

Distrofie ezeri

3160 Distrofi ezeri

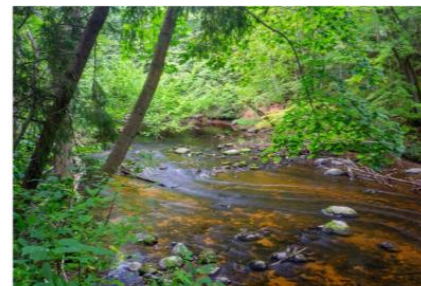
Teksta daļa. Saturs

1. Biotopa (grupas) esošais raksturojums
2. Biotopa (grupas) mērķa platība, areāls un kvalitāte
3. Problēmas, kas jānovērš, lai sasniegtu labvēlīgu aizsardzības stāvokli
4. Veicamie pasākumi, lai sasniegtu labvēlīgu aizsardzības statusu
5. Rezultatīvie rādītāji
6. Laika grafiks
7. Prioritātes
8. Iesaistītās puses
9. Finansējums
10. Politikas plānošana

Pielikumi

- Kvalitātes un mērķu apkopojums
- Apsaimniekošanas pasākumi
- Izmaksu aprēķins
- ???

Biotopu apsaimniekošanas plāns
Tekošu saldūdeņu biotopi

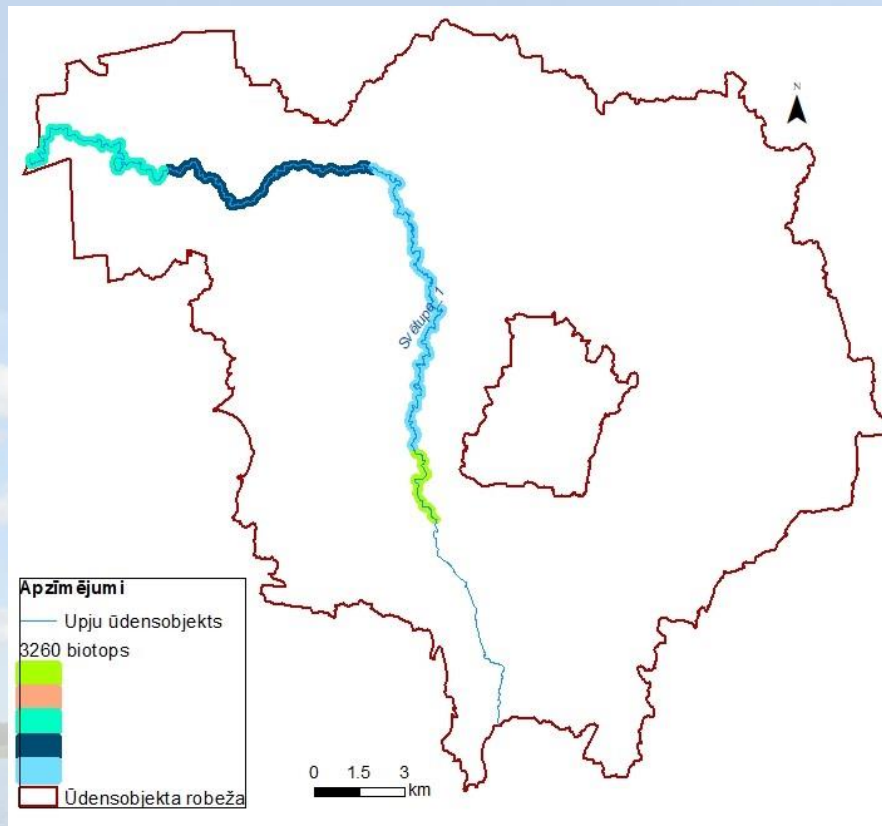

2025

***Sekojošais
piemērs – tekoši
saldūdeņi***

Visa informācija upju griezumā

- ES nozīmes biotopu poligoni tiek klasificēti pa upēm vai ūdensobjektiem.
- Kvalitāte, mērķi apsaimniekošana – šīm vienībām.

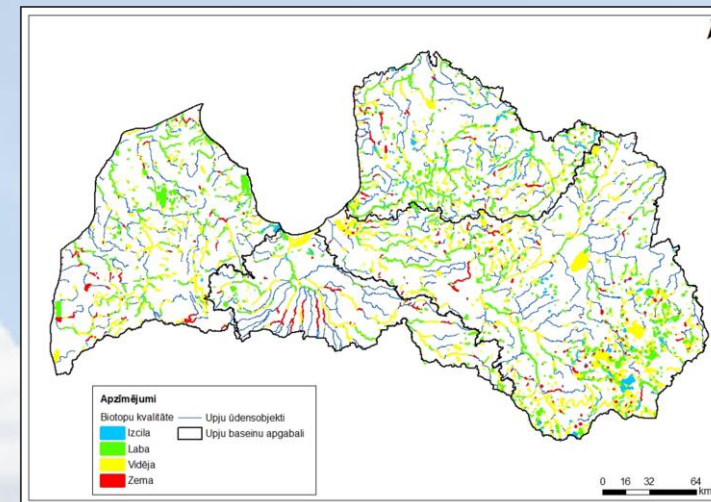
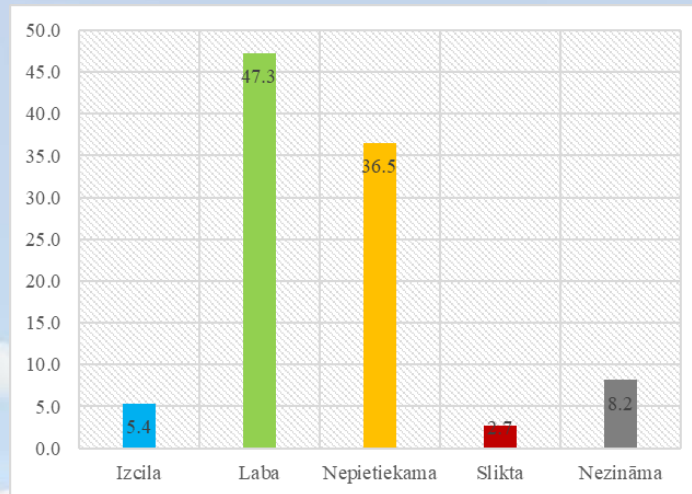
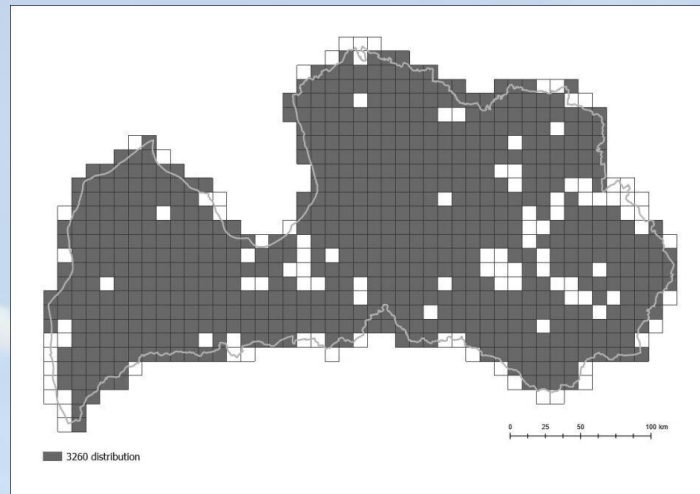
Vienība *Biotops* – Ūdensobjekts

Vienība *Biotops* - Upe

1. Biotopa (grupas) esošais raksturojums

Biotopu informācija						N2000 informācija			ŪO informācija				
PolygonNumber	FormNumbe	HabCod	Platība	Biotopa kvalitāte (korigētā, gatavajiem Excel failiem)	Address (nosaukums no anketas)	Upe	Site_nam	Site_coc	UBA	UO_ko	UO_nos	Tips	ŪO kvali
		3260_2	Kop biot platība	Vidēja		Salaca	Salacas ieleja	LV0302200	Gaujas	G301	Salaca_2	R6	Vidēja
18__7	18__7_1	3260_1		Vidēja	SALACA, VECSALACA	Salaca	Salacas ieleja	LV0302200	Gaujas	G301	Salaca_2	R6	Vidēja
19__16	19__16_1	3260_2		Vidēja	Salaca.	Salaca	Salacas ieleja	LV0302200	Gaujas	G301	Salaca_2	R6	Vidēja
19__3	19__3_1	3260_2		Laba	Salaca, pie "Atpūtām".	Salaca	Salacas ieleja	LV0302200	Gaujas	G301	Salaca_2	R6	Vidēja
19__26	19__26_1	3260_2		Laba	Salaca.	Salaca	Salacas ieleja	LV0302200	Gaujas	G301	Salaca_2	R6	Vidēja

2. Biotopa (grupas) mērķa platība, areāls un kvalitāte

2.3. Biotopa (u) mērķa kvalitāte

Biotopa mērķa kvalitāte tika noteikta visām biotops-upe/biotops- ŪO vienībām, ņemot vērā pašreizējo biotopa kvalitāti. Tomēr jāņem vērā, ka BAP ir norādīti indikatīvi mērķi, taču ir nepieciešama detalizēta izpēte, vai upes kvalitāti ir iespējams uzlabot un kādi ir tam nepieciešami apsaimniekošanas pasākumi un finansiālie resursi.

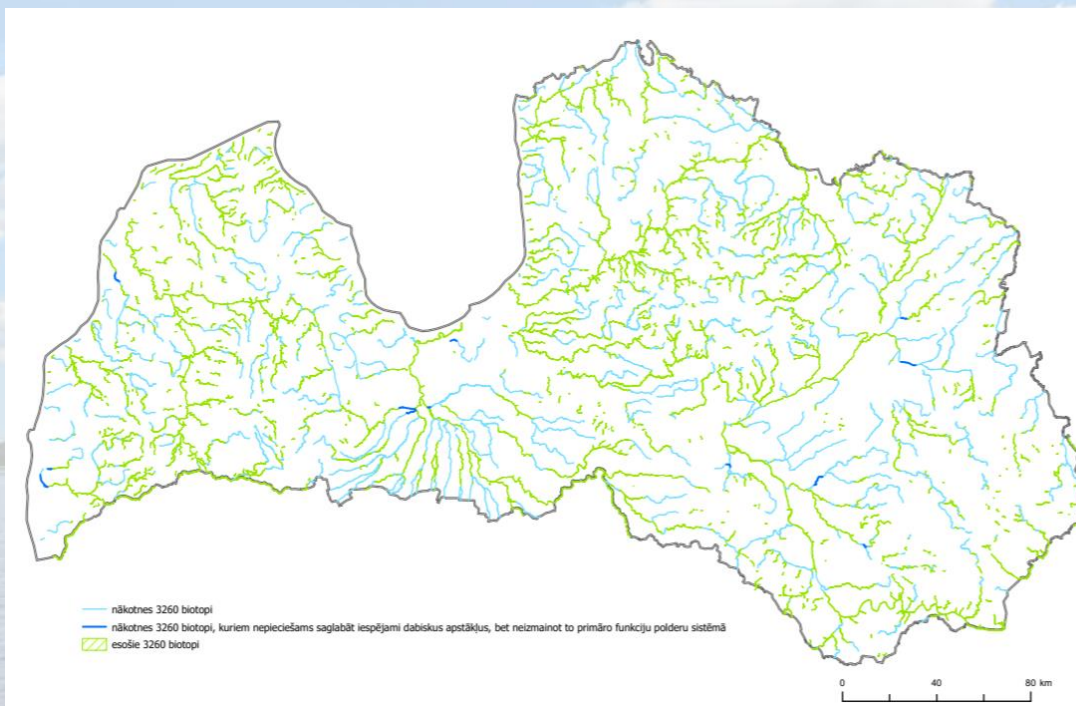
X. tabula. Pārskats par biotopa kvalitātes mērķiem un to satura skaidrojums

Nr.	Kvalitātes mērķis	Skaidrojums par kvalitātes mērķa saturu
(1), (2)	Mērķi (1) "Novērst nelabvēlīgas ietekmes" un (2) "Saglabāt pašreizējo platību un labu kvalitāti"	Abi mērķi piemēroti (atzīme "1") visām biotops-upe/biotops- ŪO vienībām. Atbilstoši SDF vadlīnijām, šie abi ir minimālie visos gadījumos piemērojami mērķi, tādēļ ir pārņemti arī uz mērķiem valsts līmenī. Praksē tas nozīmē nodrošināt ES nozīmes biotopa saglabāšanai optimālu aizsardzības režīmu ar pasīvu vai aktīvu apsaimniekošanu (neiejaukšanos vai kādas nepieciešamās rīcības).
(3)	Mērķis "Palielināt biotopa platību vai izveidot no jauna"	Mērķis piemērots (atzīme "1") visām biotops-upe/biotops- ŪO vienībām, ja upē iekļaujas hidromorfoloģiski pārveidoti posmi, kas šobrīd neatbilst ES nozīmes biotopa statusam, bet tie ir iekļauti FRV platībā.
(4)	Mērķis "Uzlabot biotopa kvalitāti"	Mērķis piemērots (atzīme "1"), ja pašreizējā biotops-upe/biotops- ŪO kvalitāte ir nepietiekama vai tā kopumā teritorijā ir laba vai izcila, bet tajā ietilpstošo poligomu kvalitātes klases vērtējumi "nepietiekama" un "slikta" (viens vai abi lauki) satur platību, kas >0 ha. Kvalitātes mērķa izpratnē "uzlabot" ietver visa veida biotopa kvalitātes uzlabošanas nepieciešamību (normatīvi, administratīvi, biotehniski pasākumi), tai skaitā teritorijas kategorijas vai zonējuma maiņa, pašreizējās apsaimniekošanas vai uzraudzības efektivitātes uzlabošana u. c.
(5)	Cits	

X. tabula. Pārskats par platības mērķiem un to satura skaidrojums

Nr.	Platības mērķis	Skaidrojums par platības mērķa saturu
(1)	Esošā biotopa platība	Platība noteikta visām biotops-upe/biotops- ŪO vienībām.
(2)	Potenciālā biotopa platība	Platība noteikta biotops-upe/biotops- ŪO vienībām, ja upē iekļaujas hidromorfoloģiski pārveidoti posmi, kas šobrīd neatbilst ES nozīmes biotopa statusam, bet tie ir iekļauti FRV platībā.
(3)	Kopējā biotopa platība	Esošā un potenciālā biotopa platība, kas noteikta biotops-upe/biotops- ŪO vienībām.

Biotopu mērķi					ŪO mērķi					Biotopa platība		
(1) Novērst nelabvēlīgas ietekmes	(2) Saglabāt pašreizējo platību un labu kvalitāti	(3) Palielināt biotopa platību vai izveidot no jauna	(4) Uzlabot biotopa kvalitāti	(5) Cits	(1) Gareniskā nepārtrauktība	(1) Laterālā nepārtrauktība	(3) Ekoloģiskais caurplūdums	(4) Mērķis slāpekļa samazināšanai	(5) Mērķis fosfora samazināšanai	Esošā	Potenciālā	Kopējā

Potenciāli ES nozīmes tekošu saldūdeņu biotopi: hidromorfoloģiski pārveidoti posmi (taisnoti, padziļināti, uzpludināti), kuros iespējama atjaunošanās dabiskā gaitā vai plānojot atbilstošu apsaimniekošanu.

Esošā platība ir 179,52 km², mērķa platība ir 216,6 km². Iekļautās upes:

- ŪO - R1, R3 un R5 vai R2, R4 vai R6 (>0,7 m/km);
- ĪADT, esoši vai potenciāli ES nozīmes biotopi;
- Reto sugu atradnes;
- Atbilst prioritārajiem zivju ūdeņiem;
- Identificēti šķēršļi.

3. Problēmas, kas jānovērš, lai sasniegtu labvēlīgu aizsardzības stāvokli

3.1. Biotopa apdraudējums

3.2. Konkrētas problēmas

Kods	Ietekmes un apdraudējums	Ietekme	Apdraudējums	Skaidrojums, kādos gadījumos ietekmes un draudi tiek piemēroti
A26	Lauksaimnieciskās darbības, kas rada difūzo piesārņojumu virszemes un pazemes ūdeņos	H	H	Piemērots tām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kurām konstatēts difūzais piesārņojums no lauksaimnieciskās darbības, piemēram, upes sateces baseinā aramzemju īpatsvars pārsniedz 35%
A33	Hidroloģiskā režīma pārveidošana lauksaimniecības vajadzībām (izņemot aizsprostu būvi un eksploatāciju)	H	H	Piemērots tām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kurām konstatēta hidroloģiskā režīma vai ūdens objektu dabisko funkciju pārveidošana (piemēram, pārveidojot dabisko palu režīmu) lauksaimniecības vajadzībām
B09	Kailcirtes	M	M	Piemērots tām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kuru sateces baseinā kailciršu īpatsvars ir vismaz 5%
B27	Ūdenstilpju vai ūdensteču hidroloģisko apstākļu pārveidošana (ieskaitot nosusināšanu un aizsprostu būvi)	M	M	Piemērots tām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kurām konstatēta ūdenstilpju un ūdensteču hidroloģisko funkciju pārveidošana mežsaimniecības vajadzībām (piemēram, applūšanas režīma pārveidošana)
D02	Hidroelektrostacijas (aizsprosti, slūžas, straumes izmantošana enerģijas ražošanai)	H	H	Piemērots tām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kurās to radītais straumes spēks tiek izmantots enerģijas ražošanai
E01	Celi, dzelzceļi un ar tiem saistītā infrastruktūra (tilti, viadukti, tuneļi u.c.)	M	M	Piemērots tām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kuras šķērso dažāda veida infrastruktūras objekti, kas ietekmē ūdensteču laterālo nepārtrauktību
F07	Sporta, tūrisma un atpūtas aktivitātes	M	M	Piemērots tām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kuras tiek izmantotas dažāda veida rekreācijai
F11	Virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojums no ražotnēm	M	H	Piemērots tām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kuru sateces baseinos atrodas ražotnes (dažāda veida)
F12	Komunālo notekūdeņu noplūdes, kas rada virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojumu (izņemot vētras uzplūdu dēļ pārplūdušu kanalizāciju un virszemes noteci apdzīvotās vietās)	M	M	Piemērots tām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kurās tiek novadīti komunālie notekūdeņi, piemēram, no ciemiem un pilsētām
K03	Aizsprostu būve un eksploatācija	H	H	Piemērots tām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kurās veikta dažādu aizsprostu izbūve
L01	Dabiski abiotiskās vides procesi (piem., erozija, nogulumu uzkrāšanās, sasāļošanās)	M	M	Piemērots visām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kurām konstatēti dažādi abiotiskās vides apdraudējumi, piemēram, koku sagāzumi, bebru dambji un to radītie uzpludinājumi u.c.
Xo	Apdraudējumu un ietekmi rada darbības ārpus Latvijas	M	M	Piemērots tām biotops-ūpe/biotops-ŪO vienībām, kurām konstatēts pārrobežu piesārņojums no Lietuvas un Igaunijas

Tiek izvērtētas TOP12 ietekmes no ART17

Ietekmes											
A26	A33	B09	B27	D02	E01	F07	F11	F12	K03	L03	Xo

Nr. *	Apsaimniekošanas pasākums
(2)	Uzlabot hidroloģiskos apstākļus, palielinot virszemes ūdeņu daudzumu, kvalitāti un dinamiku un pazemes ūdeņu līmeni dabiskajās un <u>pusdabiskajās</u> ekosistēmās.
(5)	Atjaunot upju meandrus un no jauna savienot mākslīgi atgriezto upju līkumus vai <u>vecupes</u> .
(6)	Likvidēt gareniskos un sāniskos šķēršļus, piemēram, aizsprostus un dambjus; atbrīvot vietu upju dinamikai un atjaunot brīvi plūstošus upju posmus.
(7)	<u>Renaturalizēt</u> upju gultnes, ezerus un zemieņu ūdenstececi, piemēram, likvidēt mākslīgus gultnes nostiprinājumus, optimizēt substrāta sastāvu, uzlabot vai attīstīt dzīvotņu zemes segumu.
(8)	Atjaunot dabiskos <u>sedimentācijas</u> procesus.
(9)	Izveidot krasta buferzonas, piemēram, krasta mežus, <u>buferjoslas</u> , plavas vai ganības.
(22)	Uzlabot <u>savienotību</u> starp dzīvotnēm, lai sekmētu sugu populāciju attīstību un nodrošinātu pietiekamu ūdens vai ģenētisko apmaiņu, kā arī sugu migrāciju un pielāgošanos klimata pārmaiņām.
(26)	Atjaunot svarīgus zivju nārstošanas un mazuļu uzturēšanās <u>apgabalus</u> .
(32)	Apturēt, samazināt vai likvidēt piesārņojumu ar zālēm, bīstamām ķīmikālijām, komunālajiem un rūpnieciskajiem notekūdeņiem un citiem atkritumiem, tostarp <u>piekraujumiem</u> un plastmasu, kā arī gaismas piesārņojumu visās ekosistēmās.

4. Veicamie pasākumi, lai sasniegtu labvēlīgu aizsardzības statusu

4.1. Biotopa (grupas) uzturēšana/apsaimniekošana

4.2. Biotopa (grupas) atjaunošana/veidošana

4.3. Biotopa (grupas) kvalitātes uzlabošana

4.4. Īstenojamie pasākumi Dabas atjaunošanas regulas kontekstā

Veicamie apsaimniekošanas pasākumi					Atjaunošanas pasākumi no Dabas atjaunošanas regulas								
Grupa	Grupa	Grupa	Grupa	Grupa	(2)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(22)	(26)	(32)

Grupa	Kods	Tips	ES kods	ES kods	ES kods	ES kods
1. Darbību liegums	1.1.	dabisko procesu saglabāšana/nejaukšanās biotopu attīstībā	CA01	CB06	CS03	CS04
6. Ūdenstilpju atjaunošana	6.1.	ūdenstececi gultnes dabiskošana	CJ02			
	6.2.	vecupju savienošana ar upi	CJ03	CS03	CS04	
	6.3.	sedimentu (dūņu) izvākšana	CJ01			
	6.4.	oļu un grants ieklāšana nārsta vietās	CJ03	CS03	CS04	
	6.5.	upju grīvu atbrīvošana un nostiprināšana	CJ03			
	6.6.	straujteču veidošana/atjaunošana	CJ03	CS03	CS04	
	6.7.	iedzelmju veidošana	CJ03	CS03	CS04	
	6.8.	zivju nārsta vietu uzturēšana	CJ03	CS03	CS04	
	6.9.	zivju nārsta vietu veidošana	CJ03	CS03	CS04	
	6.10.	zivju slēptuvju izveide	CJ03	CS03	CS04	
	6.11.	sedimentu imobilizācija ūdenstilpēs	CJ03			
	6.12.	citas darbības ūdenstilpju atjaunošanai	CJ03	CS03	CS04	
7. Ūdens tecējuma atjaunošana	7.1.	aizsprostu, sliekšņu un akmens krāvumu <u>nojaukšana</u>	CJ02	CS03	CS04	
	7.2.	bebru aizsprostu nojaukšana	CL01	CI06	CS03	CS04
	7.3.	bebru aizsprostu regulēšana ar caurteku	CL01	CI06		
	7.4.	koku sagāzumu izvākšana	CJ02	CS03	CS04	
	7.6.	zivju ceļu izveidošana pie aizsprostiem	CJ02	CS03	CS04	
	7.7.	taču nojaukšana/izņemšana	CJ02			
	7.8.	migrācijas kāpļu izveide caurtekās	CJ02	CS03	CS04	
	7.9.	citas darbības ūdens tecējuma atjaunošanai	CJ04	CS03	CS04	

- 4.4. Tiesiskā aizsardzība
- 4.5. Monitorings un dati
- 4.6 Informēšana, izglītošana
- 4.7. Administratīvie, organizatoriskie

3260_3 Smilšainas straujtecēs

Strauji tekoši upes posmi ar kritumu $> 0,7$ m/km un smilšainu gultnes substrātu.

Raksturīgs ripsnojums, maza augu daudzveidība

! Smilšainais substrāts ir dabiski sastopams

3260_4 Mazās piejūras upes

Upes, kas atbilst Piejūras mazo upju baseiniem (Pastors, 1995).

Šīs upes raksturo ļoti liela biotopu mainība un tajās nav iespējams noteikt dominējošo biotopa variantu.

3260_5 Purvu upes

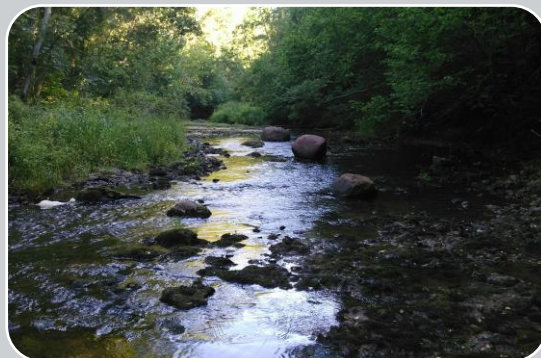
Upes, kuras iztek no augstajiem purviem.

Tecējums vietām zem un vietām virspus kūdras slāņa, to gultni sedz kūdras substrāts un tās ir apaugušas ar sfagniem.

Ķīmiskais sastāvs līdzīgs distrofajiem ezeriem

4.8. Nepieciešamie metodiskie uzlabojumi:

- Papildus biotopu varianti

Uz 2030.gadu

Upes *Natura 2000*
teritorijās

Uz 2040.gadu

References objekti
Upes, kuru kvalitāte
ietekmē biotopu stāvokli
Natura 2000 teritorijās
Zemas izmaksas – augsta
efektivitāte

Uz 2050.gadu

Viss pārējais

5. Rezultatīvie rādītāji

6. Laika grafiks

7. Prioritātes

8. Iesaistītās puses

9. Finansējums

10. Politikas plānošana

Dabas atjaunošanas regula nosaka detalizētu pasākumu īstenošanu līdz 2030. gadam ar pārskatīšanu 2032. gadā, un stratēģisko virzienu noteikšanu līdz 2040. gadam un 2050. gadam.

ES LIFE Programmas projekts
"Natura 2000 aizsargājamo teritoriju
pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija"
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature)

Paldies par uzmanību!

Dabas aizsardzības
pārvalde

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LATVIJAS VALSTS MEŽI
KOKSNE · STĀDI · ATPŪTA

Latvian Nature
Fund

Pasaules
Dabas
Fonds

sadarbībā ar

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**

**DAUGAVPILS
UNIVERSITĀTE**

HESPI
VIDZEMES
AUGSTSKOLA

Latvian
Biozinātņu un
tehnoloģiju
universitāte